

No: 2017/30

Tarih: 15.03.2017

Konu: 91 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliği, 11/03/2017 tarih ve 30004 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Özet: 11/03/2017 tarih ve 30004 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 91 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinde; 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan alınan izinle kurulan ve bu Kanun hükümlerine göre faaliyette bulunan elektronik para ve ödeme kuruluşları ile bu kuruluşların şube veya temsilcilerince yapılan ödeme hizmetlerinin vergilendirilmesine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

1. Elektronik para ve ödeme kuruluşlarının mükellefiyeti ve matrah

Elektronik para, elektronik para ihracı, elektronik para kuruluşu, ödeme hizmeti, ödeme hizmeti kullanıcısı, ödeme kuruluşu, şube ve temsilci kavramları, 6493 sayılı Kanun ile bu Kanuna dayanılarak çıkarılan ikincil mevzuattaki tanımları ifade etmektedir.

6493 sayılı Kanun uyarınca esas itibarıyla BDDK tarafından verilen izin çerçevesinde¹ ve bu Kurum denetimine tabi olarak gerçekleştirilen ödeme hizmetleri, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen banka muamele ve hizmetlerinden olduğundan, bu işlemleri anılan maddenin üçüncü fıkrasına **göre esas işgal konusu olarak yapan elektronik para ve ödeme kuruluşlarının banker kapsamında BSMV mükellefiyeti doğar.**

Elektronik para ve ödeme kuruluşları tarafından ödeme hizmeti kullanıcısına verilen hizmet nedeniyle tahsil edilen komisyon, ücret vb. tutarların tamamının vergilendirilmesi esastır. Komisyon tutarının bir kısmının yurt dışında veya yurt içinde yerleşik bir kuruluşa aktarılmasının BSMV matrahına etkisi bulunmaz.

Ödeme hizmetlerinde, elektronik para ve ödeme kuruluşları tarafından diğer mükelleflere işlemle doğrudan bağlantılı olarak hesaplanıp işlem başına aktarılan bir komisyon tutarı bulunması halinde bu tutar lehe alınan paranın hesabında işlem maliyeti olarak dikkate alınabilir. Ancak işlem anında ortaya çıkmayan veya işlem anında ortaya çıkmakla birlikte tutarı net bir şekilde hesaplanamayan maliyet unsurları lehe alınan paranın hesabında dikkate alınmaz.

¹ 6493 sayılı Kanun uyarınca BDDK'dan alınan faaliyet izni ile faaliyet gösteren ve bu Kanun hükümlerine göre faaliyette bulunan elektronik para ve ödeme kuruluşları ile bunların şube ve temsilcilerinin vergilendirilmesini kapsamaktadır.

2. Ödeme Hizmetlerinin Vergilendirilmesi

2.1. Sanal POS hizmetlerinde vergilendirme ve matrah

6493 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında gerçekleştirilen **sanal POS hizmetinde ödeme kuruluşu tarafından lehe alınan paralar üzerinden BSMV hesaplanması gerekir.**

Ödeme kuruluşunun tahsil ettiği komisyonun belli bir kısmını hizmet aldığı bankaya aktarması halinde bu tutar lehe alınan paranın hesabında işlem maliyeti olarak dikkate alınabilir.

Örnek 1: Bay (A), ödeme kuruluşu ile anlaşmalı bir alışveriş mağazasından 200 TL tutarında bir mal almıştır. Bu işlem nedeniyle ödeme kuruluşu alışveriş mağazasına verdiği sanal POS hizmeti nedeniyle bu mağazadan 10 TL komisyon tahsil etmiş olup, bu tutarın 6 TL'sini verdiği hizmetten dolayı Bay (A)'nın POS bankasına komisyon olarak aktarmıştır. Buna göre, ödeme kuruluşunun lehe aldığı 4 TL üzerinden BSMV hesaplaması, POS bankasının da ödeme kuruluşunca kendisine aktarılan 6 TL üzerinden BSMV hesaplaması gerekir.

2.2. Elektronik para ihracına ilişkin ödeme hizmetlerinde vergilendirme ve matrah

6493 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında işlem yapan elektronik para kuruluşunun ödeme hizmeti kullanıcısıyla yapmış olduğu anlaşma uyarınca tahsil ettiği komisyon tutarları üzerinden BSMV hesaplanması gerekir.

Örnek 2: Bay (A), elektronik para kuruluşu ile anlaşmalı bir alışveriş mağazasının internet sitesinden 200 TL tutarında bir mal almış olup, bu işlem nedeniyle elektronik para kuruluşu söz konusu mağazadan 10 TL komisyon tahsil etmiştir. Elektronik para kuruluşu tarafından bu işlem için tahsil edilen 10 TL tutarındaki komisyon üzerinden BSMV hesaplanması gerekir.

6493 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca elektronik parayı ihraç eden kuruluşun sadece kendi mağaza ağında, sadece belirli bir mal veya hizmet grubunun satın alınmasında veya yapılan bir anlaşma sonucunda sadece belirli bir hizmet ağında kullanılabilen ön ödemeli araçlar bu Kanun kapsamı dışında sayıldığından mezkur Kanun kapsamında olmayan söz konusu elektronik para ihracına ilişkin ödeme hizmetlerini sunan kişilerin BSMV mükellefiyeti oluşmaz.

2.3. Para havalesi hizmetlerinde vergilendirme ve matrah

6493 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında gerçekleştirilen ve işleme ilişkin komisyon tutarının gönderenden tahsil edildiği ödeme hizmetine ilişkin olarak;

- ❖ Türkiye'den yurt dışına doğrudan kendisine bağlı şubeler aracılığıyla yapılacak para havalesi işlemlerinde, ödeme kuruluşunun şubelerinin tahsil ettiği komisyon tutarının tamamı üzerinden ödeme kuruluşu tarafından BSMV hesaplanması gerekir.

Örnek 3: Bay (B), yurt dışında yaşayan oğluna ödeme kuruluşunun şubesi aracılığıyla 1.000 TL göndermiş, şube bu işlem için ayrıca 10 TL komisyon tahsil etmiştir. Buna göre, şubenin tahsil ettiği 10 TL üzerinden ödeme kuruluşunca BSMV hesaplanması gerekir.

- ❖ Türkiye'den yurt dışına yapılacak para havalesi işlemlerinde, işleme aracılık eden temsilcinin BSMV mükellefi olan bir kişi olması halinde; yurt içindeki temsilcinin kendi payına düşen komisyon tutarı üzerinden, ödeme kuruluşunun ise yurt içindeki temsilcinin kendi payına düşen komisyonu kestikten sonra kendisine aktarılan komisyon tutarı üzerinden BSMV hesaplaması gerekir.

Örnek 4: Bayan (C), yurt dışında yaşayan kızına ödeme kuruluşunun temsilcisi (B) Bankası aracılığıyla 1.000 TL göndermiş, banka bu işlem için 10 TL komisyon tahsil etmiştir. Banka tahsil ettiği komisyonun 3 TL'sini keserek 7 TL'sini ödeme kuruluşuna aktarmıştır. Buna göre, ödeme kuruluşunun lehe aldığı 7 TL üzerinden BSMV hesaplaması gerekmektedir. Bankanın ise ödeme kuruluşuna aktardığı tutar dışında kalan 3 TL üzerinden BSMV hesaplaması gerekir.

- ❖ Türkiye'den yurt dışına yapılacak para havalesi işlemlerinde, işleme aracılık eden temsilcinin BSMV mükellefi olmayan bir kişi olması halinde; yurt içindeki temsilcinin kendi payına düşen komisyon tutarı üzerinden KDV, ödeme kuruluşunun ise yurt içindeki temsilcinin kendi payına düşen komisyonu kestikten sonra kendisine aktarılan komisyon tutarı üzerinden BSMV hesaplaması gerekir.

Örnek 5: Bayan (D), yurt dışında yaşayan kardeşine ödeme kuruluşunun temsilcisi BSMV mükellefi olmayan (K) A.Ş. aracılığıyla 1.000 TL göndermiş, (K) A.Ş. bu işlem için 10 TL komisyon tahsil etmiştir. (K) A.Ş. tahsil ettiği komisyonun 3 TL'sini keserek 7 TL'sini ödeme kuruluşuna aktarmıştır. Buna göre, ödeme kuruluşunun lehe aldığı 7 TL üzerinden BSMV hesaplaması gerekir. (K) A.Ş.'nin ise ödeme kuruluşuna aktardığı tutar dışında kalan 3 TL üzerinden KDV hesaplaması gerekir.

- ❖ Yurt dışından Türkiye'ye yapılacak para havalesi işlemlerinde havale tutarının ödeme kuruluşundan veya şubesinden çekilmesine bağlı olarak yurt dışından aktarılacak komisyon tutarı üzerinden ödeme kuruluşunca BSMV hesaplanması gerekir.

Örnek 6: Yurt dışında yaşayan Bay (A), Türkiye'de yaşayan eşine ödeme kuruluşu aracılığıyla 1.000 TL göndermiş, yurt dışındaki kuruluş bu işleme ilişkin olarak ödeme kuruluşuna 6 TL komisyon aktarmıştır. Bay (A)'nın eşi 1.000 TL'yi ödeme kuruluşunun şubesinden çekmiştir. Buna göre, ödeme kuruluşunun tahsil ettiği 6 TL üzerinden BSMV hesaplanması gerekir.

Yurt dışından Türkiye'ye yapılacak para havalesi işlemlerinde, işleme aracılık eden temsilcinin BSMV mükellefi olan bir kişi olması halinde; yurt içindeki temsilcinin ödeme kuruluşunca kendisine aktarılan komisyon tutarı üzerinden, ödeme kuruluşunun ise temsilciye aktaracağı komisyon tutarı dışında kendisine kalan tutar üzerinden BSMV hesaplaması gerekir.

Yurt dışından Türkiye'ye yapılacak para havalesi işlemlerinde, işleme aracılık eden temsilcinin BSMV mükellefi olmayan bir kişi olması halinde; yurt içindeki temsilcinin ödeme kuruluşunca kendisine aktarılan komisyon tutarı üzerinden KDV, ödeme kuruluşunun ise temsilciye aktaracağı komisyon tutarı dışında kendisine kalan tutar üzerinden BSMV hesaplaması gerekir.

- ❖ Yurt içinden yurt içine yapılacak para havalesi işlemlerinde, işleme aracılık eden temsilcinin BSMV mükellefi olmayan bir kişi olması halinde; yurt içindeki temsilcinin kendi payına düşen komisyon tutarı üzerinden KDV, ödeme kuruluşunun ise yurt içindeki temsilcinin payına düşen komisyon haricindeki kendisine kalan komisyon tutarı üzerinden BSMV hesaplaması gerekir.

Örnek 7: Ankara'da yaşayan Bay (A), İstanbul'da yaşayan kardeşine ödeme kuruluşunun temsilcisi BSMV mükellefi olmayan (Y) A.Ş. aracılığıyla 1.000 TL göndermiş, (Y) A.Ş. bu işlem için 10 TL komisyon tahsil etmiştir. (Y) A.Ş. tahsil ettiği komisyonun 3 TL'sini keserek 7 TL'sini ödeme kuruluşuna aktarmıştır. Ödeme kuruluşu da kendisine aktarılan 7 TL'nin 3 TL'sini paranın çekileceği İstanbul'daki BSMV mükellefi olmayan (Z) A.Ş.'ye aktarmıştır. Buna göre, ödeme kuruluşunun lehe aldığı 4 TL üzerinden BSMV hesaplaması gerekir. (Y) ve (Z) A.Ş.'nin ise 3'er TL üzerinden KDV hesaplamaları gerekir.

İşleme ilişkin komisyon tutarının alıcıdan tahsil edilmesi halinde de bu maddenin birinci fıkrasında yapılan açıklamalar çerçevesinde işlem yapılacağı tabiidir.

2.4. Mobil ödeme hizmetlerinde vergilendirme ve matrah

6493 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında gerçekleştirilen **elektronik haberleşme hizmetleri aracılığıyla sunulan mobil ödeme hizmetlerinde ödeme kuruluşlarınca lehe alınan paralar üzerinden BSMV hesaplanması gerekir.**

Komisyon tutarının bir kısmının ödeme kuruluşunca başka bir kuruluşa aktarılması halinde söz konusu tutar lehe alınan paranın hesabında işlem maliyeti olarak dikkate alınabilir.

Örnek 8: Bayan (A), bir alışveriş mağazasının internet sayfası üzerinden mobil ödeme seçeneği ile 100 TL tutarında bir mal almıştır. Ödeme kuruluşu alışveriş mağazası ile yaptığı anlaşma uyarınca alışveriş mağazasından mal satışına ilişkin aracılık hizmeti nedeniyle 5 TL komisyon keserek, kalan 95 TL'yi alışveriş mağazasının hesabına aktarmıştır. Buna göre, ödeme kuruluşunun lehe aldığı 5 TL üzerinden BSMV hesaplaması gerekir.

2.5. Fatura ödemelerine aracılık hizmetlerinde vergilendirme ve matrah

6493 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında gerçekleştirilen **fatura ödemelerine aracılık hizmetlerinde ödeme kuruluşlarınca fatura ödemesini yapandan ve/veya faturaya bağlı alacağını tahsil edenden lehe alınan tutar üzerinden BSMV hesaplanması gerekir.**

İşleme aracılık eden temsilcinin BSMV mükellefi olmayan bir kişi olması halinde temsilci tarafından kendi payına düşen komisyon tutarı üzerinden KDV hesaplanması gerekir. Ödeme kuruluşunun ise temsilci tarafından kendisine aktarılan komisyon tutarı üzerinden BSMV hesaplaması gerekir.

Örnek 9: Ödeme kuruluşunun temsilcisi (Y) A.Ş. tarafından 500 TL tutarında fatura tahsilatı için fatura bedeli ve buna ilişkin 3 TL komisyon alınmış olup, tahsil edilen komisyon tutarının 2 TL'si ödeme kuruluşuna aktarılmıştır. Buna göre, ödeme kuruluşu tarafından 2 TL üzerinden BSMV hesaplanması, (Y) A.Ş. tarafından da toplam komisyon tutarı içindeki kendi payına düşen komisyon tutarı olan 1 TL üzerinden KDV hesaplanması gerekir.

3. Diğer Hükümler

3.1. Elektronik para ve ödeme kuruluşlarının şubeleri tarafından verilen ödeme hizmetlerinin beyanı

6802 sayılı Kanununun 44 üncü maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden vergilemede güvenliği ve kolaylığı sağlamak amacıyla elektronik para ve ödeme kuruluşlarının şubeleri tarafından yapılan işlemler dolayısıyla verilmesi gereken Hizmet Vergisi (Banka Muameleleri Vergisi) Beyannamelerinin, genel merkezlerince bağlı buldukları vergi dairesine verilmesi uygun görülmüştür.

3.2. Geçiş Hükümü

Elektronik para ve ödeme kuruluşlarının bu Tebliğin yürürlüğünden önce ödeme hizmetlerine ilişkin faaliyetleri dolayısıyla açılan sürekli KDV mükellefiyet kayıtlarının bu Tebliğin yayımını izleyen ayın sonuna kadar kapatılması gerekmektedir.

4. Yürürlük

91 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliği, yayım tarihini izleyen ayın başı olan 1 Nisan 2017 tarihinden itibaren yürürlüğe girmektedir.

Saygılarımızla.

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

Hizmetleri Ltd. Şti.

Mehmet ERKAN

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM'ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.